

BÖLÜM 13

ÇOCUKLARDA ALTERNATİF EĞİTİM ORTAMLARI VE OKULA YENİDEN ENTEGRASYONU

Türkan AKYOL GÜNER¹

İÇERİK

- 13.1. Giriş
- 13.2. Kronik Hastalığı Olan Çocuklarda Alternatif Eğitim Ortamları
 - 13.2.1. Alternatif eğitim kavramı ve uygulamaları
 - 13.2.2. Evde ve hastanede eğitim: Ev okulu
 - 13.2.3. Alternatif eğitimin dünya örnekleri
- 13.3. Kronik Hastalığı Olan Çocukların Okula Yeniden Entegrasyonu
 - 13.3.1. Okula yeniden entegrasyonda okul hemşiresinin rolü
- 13.4. Sonuç
- Kaynakça

13.1. Giriş

Kronik hastalık, “Genetik, fizyolojik, çevresel ve davranışsal faktörlerin birleşmesi sonucunda meydana gelen, genellikle bir yıl veya daha uzun süren, sürekli tıbbi müdahale gerektiren ve günlük yaşam aktivitelerini sınırlayan durum” olarak tanımlanmaktadır (1,2). Tüm kronik hastalıklarda olduğu gibi çocukluk

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet AD., Zonguldak, Türkiye, turkanaguner@beun.edu.tr

sistemlerinde ciddi sıkıntılar yaşandığı bilinmektedir. Ayrıca eğitim sistemleri daha çok çocukları ezberci, sorunlar ile karşılaştıklarında ne yapacağını bilemeyen ve özgün fikir üretemeyen bireyler olarak yetiştirdiği için alternatif eğitim ortamlarının oluşturulup denenmesi düşünülmeli ve ülkemizde eğitime yüklenen anlam açısından değerlendirildiğinde bu konu önem arz etmekte olup konuya ilişkin sorun ve ihtiyaçların tespiti için çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

1. World Health Organization. Noncommunicable diseases. (10/06/2022 tarihinde <http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/noncommunicable-diseases> adresinden ulaşılmıştır).
2. Centers for Disease Control and Prevention. About chronic disease. (12/06/2022 tarihinde <https://www.cdc.gov/chronicdisease/about/index.htm> adresinden ulaşılmıştır).
3. O'Connor M, Rosema S, Quach J, et al. Parent and teacher perceptions of emerging special health care needs. *Journal of Paediatrics and Child Health*. 2016;52(10):950-956. doi: 10.1111/jpc.13188.
4. Compas BE, Jaser S, Dunn MJ, et al. Coping with chronic illness in childhood and adolescence. *Clinical Psychology Review*. 2012;27(8):455-480. doi: 10.1146/annurev-clinpsy-032511-143108.
5. Bell ME, Bayliss DM, Glauert R, et al. Chronic illness and developmental vulnerability at school entry. *Pediatrics*. 2016;137(5):1-9. doi: 10.1542/peds.2015-2475.
6. Centers for Disease Control and Prevention. Most recent national asthma data 2019. (20/05/2022 tarihinde https://www.cdc.gov/asthma/most_recent_national_asthma_data.htm adresinden ulaşılmıştır).
7. Centers for Diseases Control and Prevention National Center for Health Statistics. Health, United States, 2016: With chartbook on long-term trends in health. Hyattsville, MD 2017. (25/05/2022 tarihinde <https://www.cdc.gov/nchs/data/health/us/16.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
8. Centers for Disease Control and Prevention. New data on autism spectrum disorder in 4-year-old children 2019. (20/05/2022 tarihinde <https://www.cdc.gov/ncbddd/autism/features/asd-data-four-year-old-children.html> adresinden ulaşılmıştır).
9. Devlet İstatistik Enstitüsü. Türkiye özürliülere araştırması-2002 (20/05/2022 tarihinde https://www.academia.edu/10452631/T%C3%BCrkiye_%C3%96z%C3%BCrl%C3%BCler_Ara%C5%9F%C4%B1rmas%C4%B1 adresinden ulaşılmıştır).
10. Perrin JM, Gnanasekaran S, Delahaye J. Psychological aspects of chronic health conditions. *Pediatr Rev*. 2012;33(3):1-8. doi: 10.1542/pir.33-3-99.
11. Pansier B, Schulz PJ. School-based diabetes interventions and their outcomes: A systematic literature review. *J Public Health Res*. 2015;4(467):65-71. doi: 10.4081/jphr.2015.467
12. American Academy of Pediatrics Council on School Health. Role of the school nurse in providing school health services. *Pediatrics* 2016;137(6):1-8.
13. Aydın İP, Pehlivan Z. Ev Okulu Uygulaması: Amerika Birleşik Devletleri Örneği. *AÜE-BFD*. 2000;33(1):91-97. doi.org/10.1501/Egifak_0000000028

14. Türk Dil Kurumu, 2011.(25/05/2022 tarihinde<https://www.tdk.gov.tr/tdk/kurumsal/tarihce-2/adresinden> ulaşılmıştır).
15. Şanlı KK, Yıldız M. İlköğretim okulu 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin devamsızlık nedenleri ile cinsiyet ve sınıf düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *H.U. Journal of Education*. 2014;29(29-1):251-266.
16. Gültekin G, Baran G. Hastalık ve çocuk. *Aile ve Toplum*.2005;2(8):61-68.
17. Linda L, Quach MS, Rita M, et al. Psychosocial of impactgrowingupwithfoodallergies.*JNP*. 2018;14(6):477-483. doi.org/10.1016/j.nurpra.2018.03.017.
18. Richardson KL, Weiss NS, Halbach S. Chronic schoolabsenteeism of childrenwithchronickidneydisease. *J Pediatr*. 2018;199:267-271.doi: 10.1016/j.jpeds.2018.03.031.
19. Jansen PW, Verlinden M, Dommissie-vanBerkel A, et al. Teacherandpeerreports of overweightandbullyingamongyoungprimarieschoolchildren. *Pediatrics*.2014;134(3):473-480. doi.org/10.1542/peds.2013-3274
20. Hoffmann I, Diefenbach C, Graf C, et al. Chronic health conditions and school performance in first graders: A prospective cohort study. *PLoS ONE* 2018;13(3):1-15. doi.org/10.1371/journal.pone.0194846
21. Tsimicalis A, Genest L, Stevens B, et al. The impact of a childhood cancer diagnosis on the children and siblings' school attendance, performance, and activities: A qualitative descriptive study. *J Pediatr Oncol Nurs*. 2018;35(2):118-131.doi: 10.1177/1043454217741875.
22. Everhart RS, Miller S, Leibach GG, et al. Caregiver asthma in urban families: Implications for school absenteeism. *JSchNurs*. 2018;34(2):108-113. doi: 10.1177/1059840516689326
23. Yılmaz MC, Yıldırım-Sarı H, Cetingül N, et al. Determination of school-related problems in children treated for cancer. *JSchNurs*. 2014;30(5):376-384. doi: 10.1177/1059840513506942.
24. Gurney JG, Krull KR, Kadan-Lottick N, et al. Social outcomes in the childhood cancer survivor cohort. *J Clin Oncol*. 2009;27(14):2390-2395. doi: 10.1200/JCO.2008.21.1458
25. Bauman JK. Home schooling in the United States: Trends and Characteristics. *A Peer – Reviewed Scholarly Journal*. 2002;10(26):1-21.
26. Sliwka A. The contribution of alternative education, innovating to learn, learning to innovate. (25/06/2022 tarihinde <https://www.oecd.org/education/ceri/40805108.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
27. Susam B, Talas S, Bülbül MS. Evde eğitimde model arayışı. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2022;13 (1):234-251. doi.org/10.51460/baebd.1023698
28. Zorver CE, Uçan D, Özalp İE. Öğretmen görüşlerine göre özel gereksinimli bireyler için sunulan evde eğitim hizmetlerinin değerlendirilmesi. *Turkish Special Education Journal: International*.2020;2(2):56-75.
29. Evde eğitim hizmetleri. (20/06/2022 tarihinde https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_07/27060154_mebevde4.sra.pdf adresinden ulaşılmıştır).
30. Susam B, Bridge EN, Şahin F. Sağlık durumları nedeniyle okula devam edemeyen öğrencilerin evde eğitimine ilişkin veli görüşleri. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.2018;2(1):15-22.
31. Bolat EY. Süreğen hastalığı olan çocuklar ve hastane okulları. *Milli Eğitim Dergisi*.2018;47(218):163-186.
32. Murphy J. The social and educational outcomes of homeschooling. *Sociological Spectrum*, 2014;34(3), 244-272. doi.org/10.1080/02732173.2014.895640.

33. Atılgan G. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin evde eğitim hizmetine yönelik görüşlerinin ve uygulama sürecinin incelenmesi.(Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2018.
34. Sarı H, Karaca A,Kızılkaya EA. (2020). Türkiye’de evde eğitim hizmetlerinin ebeveyn görüşlerine göre incelenmesi. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*.2020;2(1): 87-99.
35. Susam B, Demir MK, Şahin Ç. Evde eğitim uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2019;5(2):163-171.
36. Atbaşı Z,Pürsün T. Evde eğitim hizmetlerinin uygulama süreci ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 2021;21(52):741-763. doi:10.21560/spcd. vi.690079.
37. Erbasan Ö,Şağlam A. Okuma güçlüğü olan evde eğitim öğrencisinin okuma becerilerinin geliştirilmesi. *Temel eğitim*.2020;2(1):14-25.
38. Bülbül MŞ. (2017). *Hastanelerde fen öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi; 2017. p. 142-157.
39. Yıldırım N, Talas S, Yazıcı L, et al. Evde eğitim alan öğrencilerin eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi (tokat ili örneği). *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*. 2015;1(1):33-52.
40. Güler M,Çapri B. Analysis of jobsatisfaction of hometeachers in terms of life satisfaction, workengagementandsocio-demographicvariables. *International Journal of EurasianEducation andCulture*.2020;5(11):2341-2377.
41. Hanna LG. Homeschoolingeducation: Longitudinalstudy of methods, materials, andcurricula. *Educationand Urban Society*.2012;44(5):609-631. doi:0.1177/0013124511404886.
42. Collom E. Theinsandouts of homeschooling: Thedeterminants of parentalmotivationsandstudentachievement. *EducationandUrban Society*.2005;37(3):307-335. doi: 10.1177/0013124504274190.
43. Ewing LA,Vu HQ. Navigating ‘homeschooling’during covid-19: australianpublicresponse on twitter. *Media International Australia*.2020;178(1):77-86. doi:org/10.1177/1329878X20956409.
44. Neuman A,Aviram A. Homeschooling as a fundamentalchange in lifestyle. *Evaluation Research in Education*, 2003;17(2-3), 132-143. doi:org/10.1080/09500790308668297.
45. Alternatif eğitim, 2019. (20/06/2022 tarihinde <http://alternatifokullar.com/alternatif-egitim/> adresinden alınmıştır).
46. Dündar S. *Alternatif eğitimin felsefi temelleri ve alternatif okullardaki uygulamalar*. (Doktora tezi), Marmara Üniversitesi, Türkiye, 2007.
47. Aktan KE. Erken Çocukluk Eğitiminde Bir Peri Masalı: Waldorf Okulları. *Çoluk Çocuk Dergisi*. 2004;35:22-25.
48. Alternatif Eğitim Modelleri Doğanın Dili ile İletişim, 2019. (25/06/2022 tarihinde <http://apelasyon.com/Yazi/645-alternatif-egitim-modelleri-doganin-dili-ile-iletisim> adresinden ulaşılmıştır).
49. Utku E. Her Şeyin Yapılabildiği Okul. (27.06.2022 tarihinde <http://www.binfikir.beadresinden> ulaşılmıştır).
50. Akdağ B. Alternatif Eğitim Modelleri. *Zil ve Teneffüs Dergisi*.2006;6:34-44.
51. Şahin İ. Hümanizm ve Eğitim.*Kocaeli Üniversitesi Elektronik SosyalBilimler Dergisi*2005;3(11):47-55.

52. Lillard A, Else-Quest N. Evaluating montessorieducation. *Science*.2006;313(5795):1893-1894.
53. Lillard PP. *Montessoritoday: A comprehensiveapproachtoeducationfrombirthtoadulthood*. SchockenBooks; 2011.
54. Şahintürk Ö. *Montessoriyönteminin okul öncesi dönemde öğrencilerin yaratıcı düşünmelerine etkisi*. (Yüksek lisans tezi), Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak, 2012.
55. Özgür E. Valueseducation at differentschooltypes. *Karaelmas Journal of EducationalSciences*. 2014;2: 147-157.
56. Kartal SE. *Eğitim paydaşlarının görüşlerine göre alternatif bir okul: Ev Okulları*. (Doktora tezi), Fırat Üniversitesi, Elazığ, 2014.
57. Layte R, McCrory C. Paediatricchronicillnessandeducationalfailure: The role of emotionalandbehaviouralproblems. *SocPsychiatryPsychiatrEpidemiol*.2013;48(8):1307-1316.doi: 10.1007/s00127-012-0609-3.
58. NationalAssociation of School Nursing. Definiton of scoolnursing. 2017. (25/06/2022 tarihindehttp://www.websitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.nasn.org%2Fabout-nasn%2Fabout&date=2018-10-04 adresinden ulaşılmıştır).
59. Morse BL, Anderson L, Combe LG, et al. U.S. schoolnursingjobanalysis. *JOSN*. 2020;38(2):1-12.doi.org/10.1177/1059840520930075
60. Wang LY, Vernon-Smiley M, GapinskiMA, et al. Cost-benefitstudy of schoolnursingservices. *JAMA Pediatr*. 2014;168(7):642-648. doi:10.1001/jamapediatrics.2013.5441.
61. Törüner EK, Büyükgönenç L. *Çocuk sağlığı Temel hemşirelik yaklaşımları*. (1. Basım). Ankara: Nobel Tıp; 2017.
62. Unikel LH, Evans D, Bornstein L, et al. Asthmaknowledgeandasthmamanagementbehavior in urban elementaryschoolteachers. *J Asthma*. 2010;47(2):185-191. doi: 10.3109/02770900903519908
63. Leroy ZC, Wallin R, Lee S. The role of schoolhealthservices in addressingtheneeds of studentswithchronichealthconditions: A systematicreview. *J SchNurs*. 2017;33(1):64-72. doi: 10.1177/1059840516678909.
64. Yabancı N. Okul sağlığı ve beslenme programları. *Türk Silahlı Kuvvetler Koruyucu Hekimlik Bülteni*. 2011;10(3):361-368.
65. Staudt AM, Alamgir H, Long DL, et al. Developingandimplementing a citywideasthmaaction plan: A communitycollaborativepartnership. *South Med J*. 2015;108(12):710-714.doi: 10.14423/SMJ.0000000000000380.